

LUONNONMUKAISEN MAATALOUSTUOTANNON VALVONTA 2021

Tämä kirje sisältää ohjeita ja tietoja ajankohtaisista luonnonmukaisen maataloustuotannon valvontaan liittyvistä asioista. Viljelijäkirjeen pdf-versiossa voit avata tekstissä mainittuja internet-linkkejä:

<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/luomu> > Luomutilat > Ajankohtaista luomusta.

YLEISTÄ LUOMUTUOTANNON VALVONNASTA VUONNA 2021

1. Luomutarkastukset ja poikkeusjärjestelyt vuonna 2021
2. Valmistautuminen luomutarkastukseen
3. Näytteenotto luomutiloilla
4. Valmistautuminen EU:n uuden luomuasetukseen soveltamiseen 1.1.2022
5. Luomuvalvonnan maksut
6. ELY-keskusten ja Ruokaviraston luomuvalvonta-asiantuntijoiden yhteystietoja

AJANKOHTAISTA LUOMUKASVINILJELYTUOTANNON VALVONNASTA

1. Luomulisäysaineistorekisteri ja luvat käyttää tavanomaista lisäysaineistoa
2. Luettelot luomutuotantoon soveltuvista tuotantopanoksista internetissä
3. Mitä muutoksia EU:n uusi luomuasetus tuo luomukasvintuotantoon vuonna 2022?
4. Vältä vinassipohjaisten lannoitteiden aiheuttamat torjunta-ainejäämät ja kasvuhäiriöt
5. Täydennys koskien viherlannoituskasvustoja luomutuotantoehdoissa

AJANKOHTAISTA LUOMUELÄINTUOTANNON VALVONNASTA

1. Lintuinfluenssa ja siipikarjan ulkoilu
2. Eläinten myynti ja osto
3. Poikimahalvauksen, laidunhalvauksen ja ketoosin hoitoon tarkoitetut valmisteet ja porsaiden rautalisä
4. Tuoteselosteet talteen tarkastusta varten
5. Eläinvalvonnan painopiste 2021
6. Lääkinnän aloitus terveydenhoitosuunnitelmaan kuuluvilla tiloilla
7. Mitä muutoksia EU:n uusi luomuasetus tuo kotieläinsektorille vuonna 2022?

YLEISTÄ LUOMUTUOTANNON VALVONNASTA VUONNA 2021

1. Luomutarkastukset ja poikkeusjärjestelyt vuonna 2021

Luomutarkastuksia maataloilla tehdään koko kalenterivuoden ajan ja osa tarkastuksista tehdään kasvukauden ulkopuolella. Ylimääräiset tarkastukset tehdään ilman ennakoilmoitusta. Näihin normaalihin toimintatapoihin liittyy kuitenkin muutoksia koronavirus COVID-19 -erityistilanteesta johtuen.

Varastokirjanpito painopisteenä kasvintuotannon luomutarkastuksilla vuonna 2021

Varastokirjanpito on keskeinen väline luomutuotteiden jäljitettävyyden osoittamiseksi. Sen lisäksi, että varastokirjanpito täyttää tuotantoehtojen vähimmäisvaatimukset, on tavoitteena, että huomioit varastokirjanpidon suunnitellussa ja toteutuksessa oman tilasi tarpeet. Tämän kirjeen liitteenä on lomake, jolla voit kuvata, miten varastokirjanpito luomutilalla hoidetaan tällä hetkellä. Nykytilanteen lisäksi näet, mitä vaihtoehtoisia tapoja voit käyttää varastokirjanpidon kehittämiseksi. Täytä lomake ennen luomutarkastusta ja pidä se esillä luomutarkastuksella. Liitä täytetty lomake luomusuunnitelmaasi.

Tuotantotarkastuksella luomutarkastaja arvioi varastokirjanpidon hoitoa tilallasi kolmella painopistekysymyksellä:

- Täyttääkö varastokirjanpito luomutuotantoehtojen vaatimukset ilman vakavia poikkeamia?
- Onko varastokirjanpidon toteutuksessa huomioitu tilan toiminnan kannalta olennaiset tekijät?
- Onko varastokirjanpidon toimintatapa kuvattu?

Koronaviruksen aiheuttama erityistilanne ja etätarkastukset 2021

Ruokaviraston ELY-keskuksille ja luomutarkastajille antaman ohjeistuksen mukaan vuonna 2021 tehdään kaikkia luomutarkastuksia edellyttäen, että

- niiden aikana pystytään pitämään henkilöiden väliset kontaktit vähäisenä ja huolehtimaan riittävästä etäisyydestä toisiin paikalla oleviin henkilöihin tai
- tartuntariski voidaan hallita suojautumalla ja/tai tekemällä osan tarkastuksesta etänä tai
- tarkastus tehdään ulkona.

ELY-keskukset voivat 1.7.2021 saakka tarvittaessa tarkastaa vähäriskiset valvontakohteet etätarkastuksena.

Tarkastuksilla valvonta kohdistuu erityisesti suunnitellun dokumentoinnin toteutumisen, varastokirjanpidon ja tuotevirtojen taseiden arviointiin sekä painopisteen tarkastamiseen. Ruokavirasto seuraa tilannetta ja päivittää tehtäväkenttäänsä liittyvää ohjeistusta ja tietoa nettisivuilleen:

<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/koronavirus-covid-19>.

2. Valmistautuminen luomutarkastukseen

Valvonnasta eroaminen

Ilmoita valvonnasta eroamisesta kirjallisesti ELY-keskukselle. Jos sinulla on varastossa tuotteita, joita haluat markkinoida luomutuotteina, jää luomuvalvontaan varastojen osalta. Ilmoita myös, jos olet lopettanut valmistustoiminnan, jotta ELY-keskus ei toimeksianna tarkastusta turhaan.

Asiakirjat luomutarkastusta varten

Varmista ennen luomutarkastusta, että tarvittavat asiakirjat ovat päivitetyt ja saatavilla. Varmista myös, että ne verokirjanpidon tositteet, joilla on merkitystä luomutarkastusten kannalta, ovat saatavissa tarkastuksen yhteydessä:

- **Luomusuunnitelmat** (kasvintuotanto ja eläintuotanto):
 - Kasvintuotannon luomusuunnitelma. Suunnitelman eri osien läpikäynti kuuluu vuoden 2020 tarkastuksen painopisteisiin. Huom! Erillisiä, paperisia peltolohkokarttoja ei tarvita niiltä osin, kun tiedot ovat saatavissa internetistä, esim. www.peltolohkot.fi.
 - Eläintuotannon osalta tulee varmistaa, että suunnitelma on yksityiskohtainen ja sisältää mm. mahdolliset poikkeusjärjestelyt.
- **Kopio tukihakemuksen kasvulohkolomakkeesta 102B tai tallennusilmoitus**
 - Tarkemmat ohjeet viljelijätukien hakuoppaasta: Ruokavirasto > Tietoa meistä > Asiointi > Oppaat ja lomakkeet > Viljelijät > Tukihauksen oppaat, ehdot ja ohjeet > [Viljelijätukien hakuoppas 2021](#).
- **Varastokirjanpito taseineen**
- **Kasvulohkokohtaiset muistiinpanot**
- **Ajantasaiset eläinluettelot**
- **Tositteet tilalle saapuneista ja tilalta lähteneistä tuotantopanoksista ja tuotteista**, esim:
 - lisäysaineiston alkuperän osoittavat ostotositteet ja vakuustodistukset
 - tavarantoimittajien asiakirjaselvitykset eli luomutodistukset löytyvät myös Ruokaviraston luomuhakupalvelusta (<https://palvelut2.evira.fi/luomuasiakirjahaku>), josta voit niitä tarkastaa, tulostaa ja tallentaa.
 - asiakirjat, joilla osoitetaan ostettujen ja vastaanotettujen tuotteiden täyttävän luomuehtojen vaatimukset (esim. saateasiakirjat, vaatimuksenmukaisuusvakuutukset ja viljapassit)
- **Mahdolliset selvitykset, sopimukset ja luvat**, kuten:
 - selvitys hankitun lannan laajaperäisyydestä (ei saa olla viittä vuotta vanhempi)
 - vuokra- ja alihankintasopimukset
 - luvat tavanomaisen lisäysaineiston käyttöön ja muut toimijakohtaiset luvat
 - eläintuotannon luvat

3. Näytteenotto luomutiloilla

Ruokavirasto laatii valtakunnallisen suunnitelman näytteenottoa varten luomutuotannossa kiellettyjen aineiden ja tuotantomenettelyjen, kuten torjunta-aineiden, muuntogeenisten organismien ja lisäaineiden käytön valvomiseksi. Suunnitelmaan perustuvia näytteitä otetaan pääasiassa luomutarkastuksen yhteydessä, ja vain tarvittaessa erillisillä käynneillä. Näytteitä otetaan myös luomuviljan vastaanottopisteissä, joissa on automaattisia näytteenottolaitteistoja. Näytteitä ottavat Ruokaviraston valtuuttamat tarkastajat ja ELY-keskusten henkilökunta.

Muusta kuin näytteenottosuunnitelmaan perustuvasta näytteenotosta ja näytteen analysoinnista peritään maksu (500 euroa/näyte). Maksu peritään myös, jos näyte on otettu siitä syystä, että toimijan epäillään käyttäneen luomutuotannossa kiellettyjä aineita. Maksu voidaan jättää perimättä, jos epäily osoittautuu perusteettomaksi. Toimijan pyynnöstä otetusta ja tutkitusta näytteestä peritään aina maksu.

4. Valmistautuminen EU:n uuden luomusäätöasetukseen soveltamiseen 1.1.2022

EU:n luomutuotantoa koskevan uuden perusasetuksen ([Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus \(EU\) 2018/848](#)) ja sen perusteella annettavan toimeenpanolainsäädännön soveltaminen alkaa 1.1.2022. Uuteen lainsäädäntöön perustuva Ruokaviraston ohjeistus on valmisteilla, mutta kokonaisuutena se valmistuu vasta vuoden 2021 loppupuolella.

Seuraavassa kerrotaan uuden lainsäädännön yleisistä vaikutuksista luomusuunnitelmien laadinnassa ja tarkastustiheyteen. Tämän kirjeen luomukasvintuotantoa ja luomueläintuotantoa koskevissa osissa kerrotaan tiivistettynä tuotantoehtojen muutoksista siltä osin, kun tiedot ovat luotettavia ja olennaisia jo vuoden 2021 aikana huomioitaviksi. Myöhemmin vuonna 2021 julkaistava toimeenpanolainsäädäntö tai ohjeistus ei muuta niiden keskeistä sisältöä.

Varotoimenpiteet tuotteiden sekoittumisen ja jäämien välttämiseksi

Uusi asetus kiinnittää erityistä huomiota ns. varotoimenpiteisiin, joiden avulla jokainen luomuviljelijä välttää ja hallitsee luomu- ja tavanomaisten tuotteiden sekoittumista ja jäämiä luomutuotannossa kielletyistä tuotteista ja aineista. Riskien tunnistamiseksi, vaaratilanteiden estämiseksi, toimenpiteiden suunnittelemiseksi ja parantamiseksi on nykyisiä luomusuunnitelmia täydennettävä vuonna 2022. Ruokavirasto antaa varotoimenpiteisiin liittyvät yksityiskohtaiset ohjeet ja mallit osana laajempaa ohjeistusta vuoden 2021 loppupuolella. Riskejä ja tarvetta mahdollisille varotoimenpiteille voit kartoittaa jo nyt osana nykyiseen luomusuunnitelmaasi ja laatia toimintaohjeita riskien hallintaan. Mallipohjan ja ohjeita löydät Ruokaviraston internetsivulta: Ruokavirasto > Viljelijät > Luomutilat > Luomun lomakkeet ja ohjeet > [Mallipohjat](#) > Riskienarviointi ja toimintaohjeiden laatiminen.

Riskiperusteinen valvonta ja ylimääräiset tarkastukset

Vähäriskisten toimijoiden osalta, joilla edeltävissä tarkastuksissa ei ole vähintään kolmen peräkkäisen vuoden aikana ilmennyt vakavia poikkeamia, voidaan fyysisten tarkastusten tarkastusväliä pidentää 24 kuukauteen. Tällä hetkellä vaatimus on vähintään yksi fyysinen tarkastus kerran kalenterivuodessa. Ruokavirasto ei ole vielä ohjeistanut, millä perusteella luomutilaa pidetään vähäriskisenä ja mitä tietoja viljelijän on toimitettava ELY-keskukselle saadakseen luomutodistuksen ilman fyysistä tarkastuskäyntiä. Ainakaan ensivaiheessa vähäriskisiksi tiloiksi ei katsota tiloja, joilla on luomueläimiä.

Lainsäädännön edellyttämä ylimääräisten tarkastusten vähimmäismäärä kasvaa 10 prosenttiin. Nykyisin ylimääräisten tarkastusten määrä on noin viisi prosenttia toimijoiden lukumäärästä.

Muutoksia pakkausmerkintöihin

Vuoden 2021 aikana sovelletaan luomuelintarvikkeiden pakollisille pakkausmerkinnöille nykyisiä sääntöjä. Lehtimerkin yhteyteen tulevat tuotantopaikkamerkinnot ja nämä on suomennettu uudella tavalla. Tavallisimmin lehtimerkin yhteydessä käytetty ilmaisu ”Tuotettu Suomessa” on uuden EU-asetuksen mukaan ”Suomen maataloudesta”. Vastaavaa ruotsinkielinen ilmaisu ”Finskt jordbruk” ei muutu.

Mainittuja pakkausmerkintämuutoksia voi soveltaa jo vuoden 2021 aikana. Tarkempia ohjeita tiedotteesta: Ruokavirasto > Yritykset > Elintarvikeala > Luomutuotteet > Ajankohtaista > [Luomuelintarvikkeiden suomenkieliseen tuotantopaikkamerkintään muutoksia](#)

5. Luomuvalvonnan maksuissa muutoksia

Luomuvalvonnan perusmaksu muuttuu. Luomuvalvonnan perusmaksuna kerätään vuonna 2021 160 euron toimijakohtainen perusmaksu. Pinta-alaperusteisia maksuja on korvattu tarkastusaikaan perustuvalla maksulla, joka on kaikilla tarkastuksilla 143 euroa/tunti. Tuntihinta peritään jokaiselta alkavalta tunnilta.

Ruokavirasto tekee uuden maksuasetuksen vaatimat muutokset laskutusjärjestelmään kesän 2021 aikana, joten maaliskuun alun jälkeen tarkastettujen toimijoiden maksut laskutetaan vasta syksyllä. Tammi- ja helmikuun aikana tarkastettujen toimijoiden maksut laskutetaan vuoden alussa voimassa olleen maksuasetuksen mukaisesti.

Luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta perittävät maksuista määrätään maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa Ruokaviraston maksullisista suoritteista (161/2021), liitteen maksutaulukon kohdassa 3. Se saatavissa internet sivulta: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210161>. Kooste maksuista ja lisätietoja: Ruokavirasto > Luomu > Luomutilat > [Ajankohtaista luomutiloilte](#).

6. ELY-keskusten ja Ruokaviraston luomuvalvonta-asiantuntijoiden yhteystietoja

Lisätietoja saa ELY-keskuksen ja Ruokaviraston luomuasiantuntijoilta. Asiakirjoja ja hakemuksia voi toimittaa ELY-keskuksiin myös sähköpostilla. Kaikkien ELY-keskusten kirjaamon osoite on samaa muotoa eli esimerkiksi: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi. Ruokaviraston kirjaamon osoite on kirjaamo@ruokavirasto.fi. ELY-keskusten sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi ja Ruokaviraston etunimi.sukunimi@ruokavirasto.fi. Ruokaviraston luomuvalvonnan sähköpostilaatikat: luomulisaysaineisto@ruokavirasto.fi ja luomuelintarvike@ruokavirasto.fi.

ELY-keskus	Osoite	Yhteyshenkilö	Puhelin
Uusimaa	PL 36, 00521 Helsinki	Virpi Aspelin-Nieminen	029 502 1039
Varsinais-Suomi	PL 236, 20101 Turku	Eila Strang Kitty Enberg	029 502 2667 029 502 2555
Satakunta	PL 266, 28101 Pori	Mirella Levomäki Teija Rinne	029 502 2063 029 502 2075
Häme	PL 29, 15141 Lahti	Merja Kohvakka	029 502 5061
Pirkanmaa	PL 297, 33101 Tampere	Marika Arrajoki-Alanen	029 503 6040
Kaakkois-Suomi	PL 1041, 45101 Kouvola	Jaana Saukko Marjut Henttonen	029 502 9012 029 502 7329
Etelä-Savo	PL 164, 50101 Mikkeli	Marja Pulkkinen	029 502 4073
Pohjois-Savo	PL 2000, 70101 Kuopio	Minna Mustonen Anni Markkanen	029 502 6602 029 501 6605
Pohjois-Karjala	PL 69, 80101 Joensuu	Merja Ignatius	029 502 6054
Keski-Suomi	PL 250, 40101 Jyväskylä	Riitta Laitinen	029 502 4569
Etelä-Pohjanmaa	PL 156, 60101 Seinäjoki	Tuomo Saarinen	029 502 7339
Pohjanmaa, Vaasa	PL 131, 65101 Vaasa	Tomas Räfså Jan Flemming	029 502 8609 029 502 8548
Pohjanmaa, Kokkola	PL 240, 67101 Kokkola	Lars Björkgård	029 502 8540
Pohjois-Pohjanmaa	PL 86, 90101 Oulu	Johanna Honkanen	029 503 8058
Kainuu	PL 115, 87101 Kajaani	Katie Halonen	029 502 3583
Lappi	PL 8060, 96201 Rovaniemi	Juha Harri	029 503 7326

Ruokaviraston luomuasiantuntijoiden yhteystietoja:

jaostopäällikkö Beata Meinander
eläintuotanto: ylitarkastaja Merja Manninen
kasvintuotanto: ylitarkastaja Sampsa Heinonen
rehut: ylitarkastaja Tiina O'Toole
lisäysaineisto: tarkastaja Leena Kankaanpää
elintarvikkeet: ylitarkastaja Teija Linden, ylitarkastaja Marika Määttä, ylitarkastaja Tarja Vanninen (vientä), ylitarkastaja Anne Relander (näytteenotto)
Luomuaurinko -merkki, lomakkeet: tarkastaja Saila Rake
tietojärjestelmät: ylitarkastaja Taina Peltola

AJANKOHTAISTA LUOMUKASVINILJELYTUOTANNON VALVONNASTA

1. Luomulisäysaineistorekisteri ja luvat käyttää tavanomaista lisäysaineistoa

Luomulisäysaineistorekisteriin on koottu markkinoilla olevat luomusiemen- ja luomutaimierät. Rekisterin tiedot perustuvat pakkaamoiden ja kauppiaiden omiin ilmoituksiin ja se on saatavissa internet-osoitteesta: Ruokavirasto > Viljelijät > Luomutilat > Luomukasvit > Luomun tuotantopanokset > [Luomulisäysaineistorekisteri](#).

Jos luomusiementä tai muuta luomulisäysaineistoa ei ole saatavissa, tarvitet voimassa olevan luvan tavanomaisen lisäysaineiston käyttöön. Se voi olla kasvilajia koskeva lupa kaikille luomuviljelijöille (Ruokaviraston yleinen lupa) tai eräkohtainen lupa yhdelle luomuviljelijälle ja erälle (ELY-keskuksen lupa).

Tarkemmin luvan myöntämisen edellytyksistä, hakuohjeista ja -lomakkeista on kerrottu Luonnonmukainen tuotanto 1 – Yleiset ja kasvintuotannon ehdot -oppaassa (eli tuotantoehdot) sekä Ruokaviraston internet -sivulla: Ruokavirasto > Viljelijät > Luomutilat > [Luomun lomakkeet ja ohjeet](#)

Muista tärkeät päivämäärät:

- **1. huhtikuuta:** Ruokaviraston yleisen luvan piirissä 31.3.2021 olevia kasvilajeja ei poisteta yleisestä luvasta ajalla 1.4. -15.6.2021, vaikka markkinoille kyseisenä aikana tulleita eriä merkittäisiin luomulisäysaineistorekisteriin. Tästä syystä samoja lajeja voi tänä aikana olla sekä luomulisäysaineistorekisterissä että yleisen luvan piirissä. Löydät voimassa olevan yleisen luvan ja koosteen aikaisempien lupien voimassaoloajoista internet-sivulta: Ruokavirasto > Viljelijät > Luomutilat > Luomukasvit > Luomun tuotantopanokset > [Yleinen lupa käyttää tavanomaista lisäysaineistoa](#).
- **15. huhtikuuta:** Toimitusvaikeus tarkoittaa tilannetta, missä yksikään myyjä ei pysty toimittamaan luomulisäysaineistoa ennen kylvöä tai istutusta, vaikka luomuviljelijä on tilannut lisäysaineiston hyvissä ajoin. Ruokavirasto katsoo, että kevätkylvöisten kasvien osalta kohtuullinen tarkaraja toimitukselle on 15.4.2021. Tämän jälkeen lupahakemusta voi perustella toimitusvaikeudella, eikä hakemuksen lähettämistä ELY-keskukseen enää ole syytä viivyttää.
- **1. toukokuuta.** Poikkeuslupaa on normaalisti haettava viimeistään 1. toukokuuta, mutta kylvö on sallittu vasta kun lupa on myönnetty.

Eräkohtaisia lupia voi nyt hakea sähköisessä Touko-asiointipalvelussa

Luomuvalvonta ottaa kevään 2021 aikana käyttöönsä sähköisen Touko-asiointipalvelun, jolla voi hakea lupaa käyttää tavanomaisesti tuotettua lisäysaineistoa. Asiointipalvelua voi käyttää luomuvalvontaan kuuluva henkilöasiakas, jolla on maatilatunnus tai yritys, jolla on Y-tunnus. Palvelusta voi myös ladata ELY-keskuksen tekemiä päätöksiä. Palvelu toimii parhaiten Chrome- Firefox- ja Safari-selainten uusimmilla versioilla. Lisätietoja asiointipalvelusta: Ruokavirasto > Luomu > Luomutilat > [Ajankohtaista luomutiloilte](#).

2. Luettelot luomutuotantoon soveltuvista tuotantopanoksista internetissä

Ruokaviraston internet-sivuilla pidetään yllä luetteloita luomutuotantoon soveltuvista tuotantopanoksista:

Ruokavirasto > Viljelijät > Luomutilat > Luomukasvit > Luomun tuotantopanokset > [Lannoitus](#)
Ruokavirasto > Viljelijät > Luomutilat > Luomukasvit > Luomun tuotantopanokset > [Kasvinsuojelu](#)

3. Mitä muutoksia EU:n uusi luomusasetus tuo luomukasvintuotantoon vuonna 2022?

Seuraavassa selostetaan muutoksia tuotantoehtoihin, joita **aletaan soveltaa 1.1.2022 alkaen**:

Lisäysaineiston tuotantovaatimukset siirtymävaiheen tuotteena

Lisäysaineiston, kuten kylvösiemenen, tuotantoon aletaan soveltaa 12 kk:n vähimmäissiirtymäaikaa. Nykyiset tuotantoehdot eivät ohjeista siirtymävaiheen lisäysaineistoa, vaan Ruokaviraston tulkinnan mukaan esimerkiksi yksivuotinen kasvi voi tuottaa luomusiementä jo siirtymävaiheen ensimmäisellä kasvukaudella (SV1-vuosi). Uuden asetuksen mukaisen 12 kk:n vähimmäissiirtymäaika tarkoittaa normaali tilanteessa, että kasvin SV1-vuotena tuottama siemen on tavanomaista ja SV2-vuotena siirtymävaiheen siementä.

Lisäysaineiston tuotantovaatimukset luonnonmukaisesti tuotettuna tuotteena

Uusien vaatimusten mukaan luonnonmukaisesti tuotetun lisäysaineiston siirtymäaikavaatimukset ovat samat kuin elintarvikkeiksi ja rehuiksi tarkoitetuilla luomukasvituotteilla. Siten esimerkiksi sertifioidun siemenen vakuustodistuksen merkintää ”luonnonmukaisesti tuotettu” vastaavan luomusiemenen tuotannon siirtymäajat pidentyvät nykyiseen verrattuna.

Nykyisten vaatimusten mukaisen luomulisäysaineiston käyttö 1.1.2022

Uudet vaatimukset eivät vaikuta vuoden 2021 aikana tai sitä aikaisemmin korjattuun luomulisäysaineistoon. Nykyisin vaatimuksin tuotetun, sertifioidun tai tilan oman luomusiemenen vanhat varastot voi siis käyttää loppuun. Valmistaudu mahdollisten vanhojen ja uusien vaatimusten mukaisten tuotteen erilläänpitoon ja jäljitettävyyden varmistamiseen varastojen ja kirjaamisvaatimusten (mm. lohkomuistiinpanot, ja varastokirjanpito) osalta.

Siirtymävaiheen lyhentäminen

Alan aiemman ajanjakson hyväksyminen takautuvasti (siirtymäajan lyhentäminen) edellyttää aina fyysistä tarkastuskäyntiä paikan päällä. Siksi hakemus mahdollisesta siirtymäajan lyhentämisestä kannattaa tehdä jo hyvissä ajoin ennen kasvukautta. Esimerkiksi pellon satoa ei voi käyttää siirtymävaiheen tuotteena tai luomutuotteena ennen kuin siirtymävaiheen lyhentäminen on erikseen hyväksytty.

Kasvihuonetuotanto

Siltä osin kun luomukasvihuonetuotanto on aloitettu 28.6.2017 jälkeen, on noudatettava uusia tuotantosääntöjä, jotka edellyttävät kasvinvuorotusta ja maapohjakasvatusta. Poikkeuksena tähän ns. rajoitettujen kasvualustojen kieltoon ovat kasvit, joita on tarkoitus jatkokasvattaa, eli esimerkiksi taimet, koristekasvit ja ruokkuineen suoraan kuluttajille myytävät kasvit (”yrtit”). Niiden alojen ja viljelypaikkojen osalta, jotka olivat luomuviljelyssä 28.6.2017, voi viljelyä rajoitetuilla kasvualustoilla jatkaa 31.12.2031 asti. Kun suunnittelet uuden kasvihuonealan ottamista luomuviljelyyn, varmista ELY-keskuksesta, että kasvihuone ja sen olosuhteet mahdollistavat tuotannon uusien vaatimusten mukaisesti.

4. Vältä vinassipohjaisten lannoitteiden aiheuttamat torjunta-ainejäämät ja kasvuhäiriöt

Luomuviljelijöillä on velvollisuus tehdä varotoimenpiteitä esimerkiksi torjunta-aineiden aiheuttaman jäämävaaran vähentämiseksi, vaikka kyse olisi luomutuotannossa sallitusta lannoitteesta. Tähän liittyen Ruokavirasto pyytää luomuviljelijöitä huomioimaan ajankohtaisena asiana erityisesti lannoitevalmisteet, jotka sisältävät sokerijuurikastuotannon sivutuotteena saatavaa vinassia.

Vinassi voi sisältää jäämiä torjunta-aineesta nimeltä klopyralidi. Jäämät voivat mm. Norjan elintarviketurvallisuusviraston mukaan jopa mikrogrammojen pitoisuuksina aiheuttaa kasvuhäiriöitä herkimille kasvilajeille, joita ovat erityisesti koisokasvit, kuten tomaatti, paprika, munakoiso ja peruna. Ruokaviraston lannoitevalvonta ei ole antanut klopyralidijäämille ohjearvoa, mutta se on kehottanut

Suomen lannoitevalmistelainsäätöön perustuen lannoitealan toimijoita tarkastamaan lannoitevalmisteiden käyttöohjeet niin, että niiden mahdollisesti sisältämät klopyralidi ja aminopyralidi on huomioitu.

Huomioi luomusuunnitelmassasi torjunta-ainejäämäriskit ja lannoitevalmisteen käyttöohjeet, kun suunnittelet erityisesti nestemäisten, melassia tai vinassia sisältävien lannoitevalmisteiden käyttöä. Laadi tarvittaessa erillinen kirjallinen toimintaohje jäämien ja kasvuhäiriöiden ennaltaehkäisemiseksi. Mallipohjan toimintaohjeen laatimiseksi löydät Ruokaviraston internetsivulta: Ruokavirasto > Viljelijät > Luomutilat > Luomun lomakkeet ja ohjeet > [Mallipohjat](#) > Riskienarviointi ja toimintaohjeiden laatiminen.

5. Täydennys koskien viherlannoituskasvustoja luomutuotantoehdoissa

Ruokavirasto täydentää Luonnonmukainen tuotanto 1 – Yleiset ja kasvintuotannon ehdot -oppaan kappaleen 15.1 tulkintaa seuraavalla lauseella: *Viherlannoituskasvusto voi olla esimerkiksi palkokasvia sisältävä seoskasvusto tai hernekasvusto, kun siitä ei korjata satoa.*

Huomioi kuitenkin, että kasvikoodilla ”6050 viherlannoitusnurmi” merkitylle luomusitoumuslohkolle ei makseta ympäristökorvausta. Varmista Viljelijätukien hakuoppaasta 2021 (liite J) viherlannoituskasvustolle sopiva kasvikoodi.

AJANKOHTAISTA LUOMUELÄINTUOTANNON VALVONNASTA

1. Lintuinfluenssa ja siipikarjan ulkoilu

Lintuinfluenssaviruksen leviämisen estämiseksi siipikarja on suojattava kontakteilta luonnonvaraisiin lintuihin 8.2.2021 – 31.5.2021 välisenä aikana. Siipikarja tulee pitää joko sisätiloissa tai sellaisessa ulkotarhassa, joka on kauttaaltaan aidattu ja katettu esimerkiksi riittävän tiheällä verkolla. Tämän johdosta luomutilojen siipikarjan ulkoiluvaatimusta aletaan soveltaa vasta 1.6.2021. Mikäli toimija haluaa aloittaa siipikarjan ulkoilun ennen kesäkuun alkua, on hänen tehtävä ulkona pidosta ilmoitus paikalliselle kunnaneläinlääkärille ja noudatettava edellä mainittuja ehtoja ulkoilun järjestämisessä. Ilmoitusta ei tarvitse uusita vuosittain, jos lintujen pidossa ja ulkoilussa (esim. ulkotarhan suojaaminen) ei ole tapahtunut muutoksia.

Lisää lintuinfluenssasta: <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-terveys-ja-elaintaudit/elaintaudit/siipikarja/lintuinfluenssa/>

2. Eläinten myynti ja osto

Luomueläimiä myytäessä tai ostettaessa tulee varmistua, että eläintä seuraa aina voimassa oleva asiakirjaselvitys ja vaatimuksenmukaisuusvakuutus. Asiakirjaselvitys kertoo toimijan kuulumisesta luomuvälvontaan ja vaatimuksenmukaisuusvakuutuksella toimija todistaa eläimen tai tuote-erän luomukelpoisuuden. Myytäessä eläin on joko luomu tai tavanomainen, ei koskaan siirtymävaiheessa. Erityisesti nautoja luomutilalle ostettaessa tulee varmistaa, että eläin täyttää luomutuotannon tuotantoehdot.

Poikineita naaraspuolisia tavanomaisia eläimiä voi hankkia ainoastaan ELY-keskuksen luvalla ja vain alkuperäisrotuihin kuuluvia eläimiä (tuotantoehdot kappale 4.2.4.1 Mahdollisuus korotettuun prosenttilukuun). Alkuperäisrotujen osalta korotettua prosenttilukua voidaan hakea, mikäli hankittavat eläimet ovat alkuperäisrotujen sopimuksen piiriin hyväksytyä rotua. Näitä rotuja ovat suomenkarja (länsisuomalainen, itäsuomalainen ja lapin lehmä), suomenlammas, kainuunharmaa, ahvenanmaanlammas, suomenvuohi ja suomenhevonen.

3. Poikimahalvauksen, laidunhalvauksen ja ketoosin hoitoon tarkoitetut valmisteet ja porsaiden rautalisä

Luomumärehtijät ruokitaan luomurehuilla

Luomumärehtijöiden (naudat, lampaat ja vuohet) ruokinnan tulee perustua 100 % luomurehuihin. Tästä syystä myös pellavansiementä ja hiivaa on käytettävä/hankittava luonnonmukaisesti tuotettuina.

Täydennysrehujen käyttö kolmessa aineenvaihduntasairaudessa

Kalsiumpropionaattia, kalsiumkloridia ja/tai propyleeniglykolia vaikuttavina ainesosina sisältävien täydennysrehujen käyttö sallitaan, kun eläinlääkäri on laatinut tilalle listan poikimahalvauksen, laidunhalvauksen ja ketoosin hoitoon tarkoitetuista valmisteista ja lista liitetään osaksi tilan eläintenhoitosuunnitelmaa. Varmista siis luomutarkastusta varten, että täydennysrehun nimi on kirjoitettu listaan oikein ja kokonaan. Näiden täydennysrehujen tuoteselosteessa ei ole luomuviihtautta, koska kalsiumpropionaatti, kalsiumkloridi ja propyleeniglykoli eivät ole asetuksen (EY) N:o 889/2008 liitteissä V ja VI. Muilta osin näiden täydennysrehujen koostumuksen tulee vastata luomusasetuksen vaatimuksia eli valmisteissa voi olla vain asetuksen (EY) N:o 889/2008 liitteissä V ja VI mainittuja rehuja ja lisäaineita. Valmistusteknisistä syistä täydennysrehuissa saa olla esimerkiksi ksantaanikumia (pastat) tai selluloosakuitua (bolukset). Täydennysrehut saavat sisältää myös tavanomaista melassia ja vettä.

Tarkkuutta täydennysrehujen käyttöön

Vastuu luomueläinten tuotantoehtojen mukaisesta ruokinnasta on aina toimijalla. Eläinlääkäri saattaa kuitenkin suosittelulla tai määrätä luomumärehtijöille myös muita kuin edellä mainitun ohjeistuksen mukaisia täydennysrehuja, joiden koostumus ei vastaa luomulainsäädäntöä. Täydennysrehu saattaa sisältää esimerkiksi B- tai C-vitamiinia ja tavanomaisia rehuaineita (esim. sokeria, glyserolia, hiiltä). Tällaisia täydennysrehuja ei voi käyttää luomumärehtijöille edes 'hoitokerta'-merkinnällä, koska hoitokerta-merkintä liittyy lääkevalmisteisiin. Näiden täydennysrehujen käyttö on luomusäätöasetuksen vastaista. Tällaisten kiellettyjen/asetuksen vastaisten täydennysrehujen luomutarkastuksella todettu käyttö huomioidaan ELY-keskuksen ratkaisussa. Ennakoi tilanne ja kerro aina eläinlääkärille, että eläimesi ovat luomuvalvonnassa, jolloin tuotantoon soveltuviin täydennysrehujen valikoima on rajoitetumpi. Varmista aina ennen täydennysrehun hankintaa, että se soveltuu luomutuotantoon. Eläintuotannon ehtojen loppuosassa ovat komission asetuksen (EY) N:o 889/2008 liitteet V ja VI, josta voit tarkistaa sallitut rehu- ja lisäaineet. Mikäli epäilet täydennysrehun soveltuvuutta luomumärehtijöille, kysy neuvoa ELY-keskuksen luomuasiiantuntijalta tai luomueläintuotannon neuvojalta!

Lääkkeen käytöstä tulee hoitokertamerkintä

Eläintä, jonka tuotantoelinkaari on yli vuoden, voidaan hoitaa lääkevalmisteilla 12 kuukauden aikana kolme kertaa. Mikäli eläin joudutaan hoitamaan lääkevalmisteilla neljä kertaa 12 kuukauden aikana, ei sitä voida enää pitää luomukelpoisena. Neljä kertaa 12 kuukauden aikana hoidettu eläin katsotaan tavanomaisesti kasvatetuksi ja sen on aloitettava siirtymävaihe alusta. Eläintä, jonka tuotantoelinkaari on alle vuoden, voidaan lääkittää hyväksytysti vain kerran eläimen elinaikana. Toisen lääkintäkerran jälkeen on eläimen aloitettava siirtymävaihe alusta. Tuotantoeläimille hyväksytyt lääkevalmisteet löydät osoitteesta https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elainten-laakitseminen/hallittu_laakekekaytto/laakeluettelot/tuotantoelaimet_valm2.pdf

Porsaiden rautalisä

Luomuporsaille sallitaan vaikuttavana ainesosana *rautafumaraattia* sisältävän valmisteiden (esim. tahna) käyttö siten, että käyttö ei johda hoitokertamerkintään. Muilta osin täydennysrehun koostumuksen tulee vastata luomusäätöasetuksen vaatimuksia eli valmisteissa voi olla vain asetuksen (EY) N:o 889/2008 liitteissä V ja VI mainittuja rehu- ja lisäaineita. Valmistusteknisistä syistä täydennysrehussa saa olla esimerkiksi ksantaanikumia (tahnat). Täydennysrehut saavat sisältää myös tavanomaista melassia ja vettä. Tämä edellyttää, että toimija kuvaa luomusuunnitelmassa (eläintenhoitosuunnitelma), miten varmistetaan pienten porsaiden raudan saanti. Mikäli injektioina annettava rauta on lääkevalmiste, johtaa se hoitokertamerkintään.

4. Tuoteselosteet talteen tarkastusta varten

Kaikkien ostorehujen (esim. kivennäiset, vitamiinit, täydennysrehut), säilöntäaineiden ja tuotantotilojen puhdistus- ja desinfiointiaineiden tuoteselosteet tulee ottaa talteen tarkastusta varten. Mikäli tuoteselostetta ei voi irrottaa pakkauksesta, ota tuoteselosteesta kuva.

Muista myös:

- Varmista, että käytössäsi on viimeisin versio Eläintuotannon ehdoista, Ruokaviraston ohje 18217/10.
- Vastikkeetta hankittu luomurehu (tavallisimmin säilörehu, heinä tai vilja) on ostorehua eli myös siltä edellytetään asiakirjoja.
- Mikäli käytössäsi on tavanomaista valkuaisrehua (yksimahaiset), SV1- tai SV2-rehua, valmistautaudu esittämään tarkastajalle laskelma rehujen käyttöprosentista samoin kuin laskelma, josta käy ilmi väkirehu-karkearehusuhde eläinryhmittäin. Valmiit laskelmat nopeuttavat tarkastusta ja alentavat siten tarkastuksen hintaa.
- Mikäli tarvitset eläintuotannon lupaa/lupia (lomake 9b), toimita hakemus tarvittavine liitteineen ajoissa ELY-keskukseen tai Ruokavirastoon.
- Nautojen ulkoilu laidunkaudella: Laidunkaudella tulee kaikkien nautojen päästä päivittäin laitumelle.

Poikkeuksina laidunnusvaatimukseen:

- 1) Yli vuodenikäisten sonnien osalta laiduntamisvaatimuksesta voidaan poiketa niin, että niiden tulee päästä päivittäin vähintään ulkotarhaan tai -jaloittelualueelle. Jos yli vuodenikäiset sonnit ovat laidunkauden ulkotarhassa tai -jaloittelualueella ja jäävät laidunkauden jälkeen tilalle, tulee niiden päästä päivittäin ulkoilemaan talvikaudella.
- 2) Lihantuotantoon käytettäviä nautoja voidaan loppulihotusvaiheessa pitää sisätiloissa. Sisäläpitojakso voi olla enintään 1/5 eläimen elinajasta ja kaikissa tapauksissa enintään kolme kuukautta. Loppulihotusvaiheen jälkeen eläin menee teuraaksi. **TÄMÄ POIKKEUS ON VOIMASSA VUODEN 2021 LOPPUUN ASTI!**
- 3) Sairas eläin voi kesäaikana olla tilapäisesti sisätiloissa, josta se joko palaa laumaan tai menee teuraaksi.

5. Eläinvalvonnan painopiste 2021

Painopiste vuoden 2021 tuotantotarkastuksilla on eläintenhoitosuunnitelman arviointi varastokirjanpidon osalta. Arviointi toteutetaan esittämällä toimijalle kolme kysymystä (liite tuotantotarkastuslomakkeen lopussa):

1. Vastaako varastokirjanpito (esim. rehut, kivennäiset, vitamiinit, muut täydennysrehut) eläintenhoitosuunnitelman kuvausta ja toimiiko toimija varastokirjanpidon suhteen suunnitelmansa mukaisesti?	Kyllä	Ei
2. Täsmääkö tase rehukirjanpidon osalta?	Kyllä	Ei
3. Kirjaako toimija ja miten vastaanottotarkastukset (eläimet, rehut)?	Kyllä	Ei

Vastausten (kyllä / ei) perusteella toiminta arvioidaan alla olevan ohjeistuksen mukaisesti kirjaimella A, B, C tai D.

A – toiminta luomusäädösten mukaista

- Pystyit vastaamaan kyllä kolmeen 2021 painopistekysymyksiin.

B – huomautuksen aiheuttava puute

- Jotain pientä puuttuu/on epäselvää, mutta kirjanpito toimii.
- Pystyit vastaamaan kyllä kahteen 2021 painopistekysymykseen.

C – korjaavia toimia aiheuttava puute

- Jokin osa kirjauksista puuttuu/on erittäin epäselvä ja aihetta korjaaviin toimenpiteisiin on.
- Pystyit vastaamaan kyllä yhteen 2021 painopistekysymykseen.

D – vakava, luomuisuuteen vaikuttava rike

- Tuotteen luomuisuudesta ei voida olla varmoja.
- Et pystynyt vastaamaan kyllä yhteenkään 2021 painopistekysymykseen

Toimijalle jätetään liitteestä kopio, jotta eläintenhoitosuunnitelman täsmentymistä voidaan seurata seuraavilla tuotantotarkastuksilla.

6. Lääkinnän aloitus terveydenhoitosuunnitelmaan kuuluvilla tiloilla

Terveydenhoitosuunnitelmaa noudattavalle tilalle voi eläinlääkäri varalle luovuttaa tiettyjä lääkkeitä, joiden käyttöä seurataan. Mikäli kuulut tähän järjestelmään, ilmoita lääkkeen käytön aloituksesta aina hoitavalle eläinlääkärille esimerkiksi sähköpostin välityksellä tai soittamalla, jolloin lääkkeen käytön aloituksesta jää dokumentointi (sähköposti tai kirjaus soitosta lääkekirjanpitoon). Luomulainsäädäntö edellyttää, että lääkkeiden käyttö tapahtuu aina eläinlääkärin vastuulla ja kirjanpidosta eläimiä koskevista tiedoista löytyy eläinlääkärin hoitoa varten määräämä lääkitys perusteluineen.

7. Mitä muutoksia EU:n uusi luomusasetus tuo kotieläinsektorille vuonna 2022?

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 soveltaminen alkaa 1.1.2022. Uusi luomusasetus tuo muutoksia luomukotieläintuotantoon, erityisesti siipikarjasektorille. Joillekin muutoksille sika- ja siipikarjatuotannossa asetus antaa siirtymäaikoja.

Seuraavat muutokset astuvat voimaan 1.1.2022:

- Kaikkien tavanomaisten jalostuseläinten hankinta tulee luvanvaraiseksi, mukaan lukien siitossonnit. Alkuperäisrotuisten eläinten hankinta ei edellytä lupaa ja ne voivat olla poikkeuksia.
- Käyttöön otetaan Ruokaviraston ylläpitämä luomueläinrekisteri, jonne toimija voi halutesaan ja veloituksetta ilmoittaa myytävänä olevia luomujalostuseläimiä.
- Poikkeus nautojen loppulihotukseen sisällä laidunkauden aikana poistuu (loppulihotusvaihe; nautoja on voinut pitää sisätiloissa enintään 1/5 eläimen elinajasta ja kaikissa tapauksissa enintään kolme kuukautta). Huomioi tämä, kun suunnittelet nautojen laidunnusta kesäksi 2022!
- Lääkkeiden varoaika on kaksinkertainen ja aina vähintään 48 tuntia. HUOM! Asia täsmentyy vuoden 2021 aikana.
- Rehuannos voi sisältää keskimäärin enintään 25 % SV2-rehua (31.12.2021 asti 30 %). Muilta osin siirtymävaiherehujen (SV1 ja SV2) käyttöehdot säilynevät ennallaan.
- Sika- ja siipikarjatiloihin rehuomavaruus tulee olla vähintään 30 % (31.12.2021 asti 20 %).
- Sika- ja siipikarjatiloihin tavanomaisen valkuaisrehun käyttö rajoittuu alle 35 kiloisille porsaille ja nuorelle siipikarjalle. Määritelmä nuoresta siipikarjasta täsmentyy vuoden 2021 aikana.
- **Lupa hankkia tavanomaisia kananuorikoita luomutuotantoon päättyy 31.12.2021.** Poikkeuslupa hankkia alle kolmen päivän ikäisiä tavanomaisia untuvikkoja jatkuu.
- Siipikarja, tulossa paljon muutoksia. Uusia eläinlajeja ja ikäryhmiä, tuotantoehdot mm. *Gallus gallus* emolinnuille ja nuorikoille. Tarkennuksia tuotantoehtoihin koskien mm. rakennusten väliseiniä, terasseja, kulkuluukkuja, ulkoalueita ja kerroskanaloita. Näille muutoksille siirtymäajat (Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/464, Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/2042).

Muutamat edellä mainituista muutoksista edellyttävät toimijalta toiminnan uudelleen suunnittelua jo vuoden 2021 aikana. Tulossa myös muita muutoksia koskien mm. kirjanpitoa ja luomusuunnitelmaa. Kansallinen luomulaki tulee täsmentämään mm. valvonnan yksityiskohtia.

Mikäli arvelet jonkin tulevista muutoksista koskevan tilallasi toiminnan uudelleen suunnittelua, ota yhteys ELY-keskuksen luomuasiantuntijaan tai neuvontaan.

LIITE

Varastokirjanpidon toimintatavan kuvaus

Varastokirjanpito on keskeinen väline luomutuotteiden jäljitettävyyden osoittamiseksi. Sen lisäksi, että varastokirjanpito täyttää tuotantoehtojen vähimmäisvaatimukset, on tavoitteena, että huomioit varastokirjanpidon suunnitellussa ja toteutuksessa oman tilasi tarpeet.

Oheisella lomakkeella voit kuvata, miten varastokirjanpito luomutilalla hoidetaan tällä hetkellä. Nykytilanteen lisäksi näet, mitä vaihtoehtoisia tapoja voit käyttää varastokirjanpidon kehittämiseksi. Täytä lomake ennen luomutarkastusta ja pidä se esillä luomutarkastuksella. Liitä täytetty lomake luomusuunnitelmaasi.

Varastokirjanpitoon liittyvät painopistekysymykset luomutarkastuksella 2021

Varastokirjanpito on painopisteenä kasvintuotannon luomutarkastuksilla vuonna 2021.

Luomutarkastaja arvioi varastokirjanpidon hoitoa tilallasi kolmella painopistekysymyksellä:

- Täyttääkö varastokirjanpito luomutuotantoehtojen vaatimukset ilman vakavia poikkeamia? Vakava poikkeama: puuttuu kokonaan tai olennaisilta osin tai tiedot ristiriitaisia; ei mahdollista tuote-erien jäljitämistä.
- Onko varastokirjanpidon toteutuksessa huomioitu tilan toiminnan kannalta olennaiset tekijät? Esim. jäljitettävyys, määrät, toiminnan monimutkaisuus ja muut riskejä lisäävät tai vähentävät tekijät.
- Onko varastokirjanpidon toimintatapa kuvattu? Kuvaus voi olla esimerkiksi käyttämäsi varastokirjanpidon lomakemalli tai vastaavat tiedot on kuvattu luomusuunnitelmassa.

Tiivistelmä varastokirjanpidon vaatimuksista

Varastokirjanpidosta on selvittävä tuotteiden sato, tilalle hankitut, käytetyt ja luovutetut tuotteet ja tuotantopanokset sekä varastotase. Varastokirjanpidon vähimmäisvaatimukset on kuvattu yksityiskohtaisesti luomutuotantoehdoissa eli Luonnonmukainen tuotanto 1 – Yleiset ja kasvintuotannon ehdot -oppaassa (kapale 13.1), saatavissa Ruokaviraston internet -sivulla: www.ruokavirasto.fi > Viljelijät > Luomutilat > Luomun lomakkeet ja ohjeet. Seuraavassa on tiivistelmä vaatimuksista:

1) Tilalle hankitut (ostetut tai saadut) tuotantopanokset (kuten lannoitteet, mukaan lukien karjanlanta, maaparannusaineet, kasvinuojeluaineet sekä siemenet ja muu lisäysaineisto) **ja maataloustuotteet:**

- määrä (esim. kg tai m³) ja laatu (esim. siemenohra, rehukaura)
- tuotantotapa (luomu, siirtymävaihe, tavanomainen)
- tuotteiden myyjä
- tuotteiden toimittaja (jos eri kuin myyjä), esim. kuljetusliike
- toimituspäivä
- vastaanotetuista luomutuotteista tehtyjen pakkausmerkintöjen ja saateasiakirjojen vastaavuuden tarkastusten tulos.

2) Tilalla tuotetut ja käytetyt maataloustuotteet

- tuotteiden sato ja kokonaismäärä ja laatu
- mahdollinen hävikki
- tuotteiden tuotantotapa

3) Tilalta myydyt tai luovutetut tuotantopanokset ja maataloustuotteet

- tuotteiden määrä ja laatu
- tuotteiden tuotantotapa
- tuotteiden vastaanottajat
- tuotteiden ostajat
- toimituspäivä

4) Varastokirjanpidon tase

Varastokirjanpidon taseella tarkoitetaan yhteenvetoa siitä, kuinka paljon tuotantopanoksia ja valmiita tuotteita on kulloinkin varastossa.

Luomujaosto

Päiväys
1.4.2021

Dnro
2345/04.02.20.10/2021

Varastokirjanpidon toimintatavan kuvaus

<p>Varastopaikat Missä tuotteita varastoidaan? Kuvaa varastopaikat (esim. rakennukset ja alueet) järjestysnumeroilla ja nimillä. Täydennä tietoja siltä osin, kun pidät tarkempaa varastokirjanpitoa yksittäisestä varastoista (esim. siiloista). Varmista, että tieto varastojen sijainnista (esim. tiluskartta ja siilokartta) löytyvät luomusuunnitelmasta.</p>	<p>Paikka 1. _____ ☐ Siiloja _____ kpl ☐ Muu, mikä? _____ Paikka 2. _____ ☐ Siiloja _____ kpl ☐ Muu, mikä? _____ Paikka 3. _____ ☐ Siiloja _____ kpl ☐ Muu, mikä? _____ Paikka 4. _____ ☐ Siiloja _____ kpl ☐ Muu, mikä? _____ Paikka 5. _____ ☐ Siiloja _____ kpl ☐ Muu, mikä? _____ Paikka 6. _____ ☐ Siiloja _____ kpl ☐ Muu, mikä? _____</p>
<p>Tuotteiden lajit Millä tarkkuudella pidät varastokirjanpitoa eri kasvi- tai muista tuotelajeista ja tuotantopanoksista? Käyttötarkoitus: esim. rehu, siemen, leipävilja, lannoitus, kasvinsuojelu Tuotantovaihe: luomu, tavanomainen, siirtymävaihe</p>	<p>☐ Tuote- tai kasvilaji ☐ Lajike ☐ Käyttötarkoitus ☐ Tuotantovaihe ☐ Muu, mikä? _____</p>
<p>Tuotteiden määrien arviointi- tai mitaustavat Kuvaa tuoteryhmittäin (esim. vilja, säilörehu, jne.) miten arvioit tai mitaat tuotteiden määrät varastokirjanpitoa varten. Käytä tarvittaessa erillistä liitettä, joilla voit täsmentää laskentaperusteita.</p>	<p>Tuote 1. _____ ☐ Tilavuus ☐ Paino ☐ Lukumäärä ☐ Muu, mikä? _____ Tuote 2. _____ ☐ Tilavuus ☐ Paino ☐ Lukumäärä ☐ Muu, mikä? _____ Tuote 3. _____ ☐ Tilavuus ☐ Paino ☐ Lukumäärä ☐ Muu, mikä? _____ Tuote 4. _____ ☐ Tilavuus ☐ Paino ☐ Lukumäärä ☐ Muu, mikä? _____ Tuote 5. _____ ☐ Tilavuus ☐ Paino ☐ Lukumäärä ☐ Muu, mikä? _____ Tuote 6. _____ ☐ Tilavuus ☐ Paino ☐ Lukumäärä ☐ Muu, mikä? _____</p>
<p>Sadon tai tuotteiden käyttö- tai markkinointitavat Huomioi myös ostetut tuotantopanokset (esim. siemenet, rehut ja lannoitteet), joista on pidettävä varastokirjanpitoa.</p>	<p>☐ Omaan käyttöön ☐ Myyntiin ☐ Myyty tai luovutettu pystyyn ☐ Muu, mikä? _____</p>
<p>Tapahtumien määrä vuodessa Arvioi varastokirjanpidon tapahtumien lukumäärä vuodessa (kpl) tuotelajeittain tai -ryhmittäin. Kappalemäärän voi olla arvio, esimerkiksi: alle 10 kpl, 10 -20 kpl, jne.</p>	<p>Tuote 1 ja tapahtumien lukumäärä: _____, _____ kpl Tuote 2 ja tapahtumien lukumäärä: _____, _____ kpl Tuote 3 ja tapahtumien lukumäärä: _____, _____ kpl Tuote 4 ja tapahtumien lukumäärä: _____, _____ kpl Tuote 5 ja tapahtumien lukumäärä: _____, _____ kpl Tuote 6 ja tapahtumien lukumäärä: _____, _____ kpl</p>
<p>Varastokirjanpidon toteutustapa Liitä tarvittaessa mukaan tarkempi kuvaus toimintatavasta, esim. lomakemalli.</p>	<p>☐ Paperinen lomake ☐ Sähköinen lomake ☐ Muu, mikä? _____</p>
<p>Muita varastokirjanpidossa kuvattuja tietoja Esimerkiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> Tietojen ylläpidon tiheys, kun tilalla on suoramyyntiä. Hävikin määrän arviointi 	